UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2020/1960

zo 14. mája 2020

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín za rozpočtový rok 2018

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín za rozpočtový rok 2018,

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2019 o postupe Únie pre povoľovanie pesticídov ([1]),

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0068/2020),

A. keďže podľa jeho výkazu príjmov a výdavkov ([2]) konečný rozpočet Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (ďalej len „úrad“) na rozpočtový rok 2018 predstavoval 79 183 814,25 EUR, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje mierny pokles o 0,47 %; keďže rozpočet úradu pochádza najmä z rozpočtu Únie ([3]);

B. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky úradu za rozpočtový rok 2018 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vyhlásil, že získal primeranú istotu o tom, že ročná účtovná závierka úradu je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. s uspokojením konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2018 prinieslo mieru jeho plnenia na úrovni 100 %, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje mierne zvýšenie o 0,02 %; ďalej konštatuje, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov bola 91,31 %, čo v porovnaní s rokom 2017 predstavuje zníženie o 1 %;

Výkonnosť

2. konštatuje, že úrad zaviedol niekoľko kľúčových ukazovateľov výkonnosti merajúcich vplyv a výsledky v rámci svojho komplexného prístupu k riadeniu založeného na výkonnosti s cieľom merať pridanú hodnotu, ktorú poskytujú jeho činnosti; ďalej konštatuje, že úrad používa ďalšie kľúčové ukazovatele výkonnosti na posilnenie svojho rozpočtového riadenia;

3. uznáva, že rok 2018 bol druhým rokom používania komplexného prístupu k riadeniu založeného na výkonnosti, merania výkonnosti úradu založeného na nových kľúčových ukazovateľoch výkonnosti a vykonávania strategického plánu úradu do roku 2020;

4. s uspokojením berie na vedomie dobré výsledky, ktoré úrad dosiahol z hľadiska dodržiavania termínov vedeckej produkcie; ďalej konštatuje, že v jednej oblasti, v ktorej 83,6 % výstupov bolo uzavretých načas, pod cieľovou hodnotou 90 %, sa oneskorenie obmedzilo na niekoľko málo oblastí, v ktorých došlo k výrazne vysokému pracovnému zaťaženiu;

5. konštatuje, že v nadväznosti na externé hodnotenie úradu, ktoré sa začalo v roku 2017, prijal úrad na svojom zasadnutí v októbri 2018 súbor odporúčaní; konštatuje, že medzi oblasti pokroku uvedené v hodnotiacej správe patrili najmä nové mechanizmy úradu pre zapojenie zainteresovaných strán, jeho spolupráca s orgánmi členských štátov a jeho posilnená nezávislosť; konštatuje, že oblasti pre zlepšenie zvýraznené v hodnotení sa týkajú prístupu úradu k uprednostňovaniu zdrojov, ekonomickej viditeľnosti jeho systému pre nábor odborníkov a potreby väčšmi prispôsobiť svoje komunikačné materiály potrebám rôznych cieľových skupín;

([1]) Prijaté texty, P8_TA(2019)0023.
([2]) Ú. v. EÚ C 202, 12.6.2018, s. 1.
([3]) Ú. v. EÚ C 202, 12.6.2018, s. 3.

6. s uspokojením konštatuje, že úrad spoločne využíva zdroje a činnosti v oblasti posudzovania rizika, údajov a výskumu s Európskou chemickou agentúrou, Európskou agentúrou pre lieky a Európskym centrom pre prevenciu a kontrolu chorôb; poznamenáva, že úrad posilňuje spoločné využívanie svojich zdrojov a činností so Spoločným výskumným centrom, najmä v oblasti environmentálnych údajov a máp; dôrazne nabáda úrad, aby sa aktívne usiloval prehlbovať a rozširovať spoluprácu so všetkými agentúrami Únie;

7. nabáda úrad, aby digitalizoval svoje útvary;

8. víta prínos úradu k bezpečnosti potravinového a krmivového reťazca Únie a jeho značné úsilie o to, aby manažérom rizika v Únii poskytoval komplexné, nezávislé a aktuálne vedecké poradenstvo o otázkach spojených s potravinovým reťazcom, aby verejnosť jasne informoval o svojich výstupoch a údajoch, na ktorých sú založené, a spolupracoval so zainteresovanými stranami a s inštitucionálnymi partnermi na presadzovaní súdržnosti a dôvery v systém Únie v oblasti bezpečnosti potravín;

9. zdôrazňuje, že v roku 2018 úrad dokončil 788 otázok prostredníctvom vedeckých stanovísk, technických správ a podporných publikácií;

10. domnieva sa, že úrad by mal naďalej venovať osobitnú pozornosť verejnej mienke a zaviazať sa k otvorenosti a transparentnosti; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1381 ([4]) ukladá úradu ďalšie úlohy týkajúce sa posudzovania bezpečnosti a oznámení určených pre verejnosť, čo celkovo spôsobí dodatočné náklady;

Personálna politika

11. konštatuje, že k 31. decembru 2018 bol plán pracovných miest naplnený na 97,49 %, pričom z 319 pracovných miest povolených v rámci rozpočtu Únie (v porovnaní s 323 povolenými pracovnými miestami v roku 2017) bolo vymenovaných 5 úradníkov a 306 dočasných zamestnancov; konštatuje, že okrem toho v roku 2018 pre úrad pracovalo 122 zmluvných zamestnancov a 14 vyslaných národných expertov;

12. so znepokojením konštatuje, že úrad ako jedna z regulačných agentúr Únie zodpovedných za posudzovanie rizika regulovaných výrobkov nedostáva dostatočné zdroje na účinné vykonávanie svojich povinností; trvá na tom, aby sa úradu prideľovali dostatočné zdroje na vykonávanie jeho úloh;

13. berie na vedomie, že Dvor audítorov zistil horizontálny trend, a to že agentúry využívajú externých zamestnancov prijímaných ako konzultanti v oblasti IT; požaduje čo najviac znížiť závislosť od prijímania externých zamestnancov v tejto dôležitej a citlivej oblasti, aby sa obmedzili všetky potenciálne riziká;

14. konštatuje, že úrad prijal vzorové rozhodnutie Komisie o politike v oblasti ochrany ľudskej dôstojnosti a predchádzania obťažovaniu; ďalej poznamenáva, že úrad organizoval povinné školenia pre zamestnancov aj vedúcich pracovníkov a sprístupnil dôverné poradenstvo, ako aj zaistil uverejnenie správy o obťažovaní na svojom intranete, v ktorej sa uvádzajú štatistiky a formálne konania za obdobie 2014 – 2018; vyzýva úrad, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium podal správu o opatreniach prijatých po vyšetrovaní prípadov obťažovania;

15. uznáva, že rodová rovnováha vo vrcholovom manažmente úradu je uspokojivá, keďže z piatich pracovníkov sú dvaja muži a tri ženy; vyjadruje však obavy v súvislosti s geografickou nerovnováhou, keďže v rámci vrcholového manažmentu nie je nikto občanom štátov, ktoré pristúpili k Únii v roku 2004; žiada úrad, aby prijal opatrenia na zabezpečenie lepšej geografickej rovnováhy v rámci svojho vrcholového manažmentu;

16. vyjadruje poľutovanie nad tým, že pokiaľ ide o dvojročné obdobie, počas ktorého sa osoba musí vyhýbať akýmkoľvek konfliktom záujmov, politika nezávislosti z roku 2017 zahŕňa povinnosť preverovať záujmy odborníkov len v súvislosti s mandátom vedeckej skupiny, do ktorej sa daný odborník hlási; žiada, aby sa táto politika bezodkladne aktualizovala s cieľom zabezpečiť, aby sa záujmy odborníkov vnímali v kontexte celkovej právomoci úradu, ako to opakovane požadoval Európsky parlament;

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1381 z 20. júna 2019 o transparentnosti a udržateľnosti hodnotenia rizika na úrovni EÚ v potravinovom reťazci, a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 178/2002, (ES) č. 1829/2003, (ES) č. 1831/2003, (ES) č. 2065/2003, (ES) č. 1935/2004, (ES) č. 1331/2008, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) 2015/2283 a smernica 2001/18/ES (Ú. v. EÚ L 231, 6.9.2019, s. 1).

17. vyjadruje poľutovanie nad tým, že financovanie výskumu spoločnosťami, ktoré patria do pôsobnosti úradu, sa nepovažuje za relevantné z hľadiska obdobia, počas ktorého sa osoba musí vyhýbať akýmkoľvek konfliktom záujmov, pokiaľ príslušné sumy nepresahujú 25% celkového rozpočtu na výskum, ktorý spravuje odborník a/alebo jeho výskumný tím, a že na jednotlivé zdroje sa na rozdiel od súhrnu všetkých súkromných zdrojov uplatňuje prahová hodnota; žiada, aby sa z politiky nezávislosti úradu odstránila prahová hodnota financovania v súlade s opakovanými žiadosťami Európskeho parlamentu v tejto veci;

Prevencia a riešenie konfliktu záujmov a transparentnosť

18. so znepokojením konštatuje, že úrad zasiahli problémy týkajúce sa konfliktov záujmov a že prieskumy ukázali, že podiel expertov s finančným konfliktom záujmov sa pohyboval od 59 % v roku 2013 do 49 % v roku 2017; konštatuje, že Dvor audítorov zistil potrebu posilniť nezávislosť účtovníka, ale nevyjadruje sa k nezávislosti odborníkov; vyzýva úrad, aby prijal prísne obdobie, počas ktorého sa osoba musí vyhýbať akýmkoľvek konfliktom finančných záujmov, a jasné politické usmernenia o využívaní odborníkov, ktoré ochránia vedecké stanoviská úradu od nenáležitého vplyvu;

19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že externí odborníci, napríklad odborníci zúčastňujúci sa vypočutí alebo členovia poradného fóra, kontaktné miesta alebo vedecké siete, nie sú podrobení skríningu konfliktu záujmov a že akýkoľvek potenciálny konflikt záujmov v tejto oblasti by mohol zostať nepovšimnutý;

20. pripomína odporúčania z uznesenia Európskeho parlamentu zo 16. januára 2019 o postupe Únie pre povoľovanie pesticídov, a najmä svoju výzvu úradu, aby zlepšil oznamovanie rizík, aktualizoval svoje usmerňovacie dokumenty v súlade s najnovším vývojom vo všetkých príslušných oblastiach, zvýšil používateľskú ústretovosť informácií poskytovaných na svojom webovom sídle a uľahčil hĺbkovú analýzu údajov, uverejňoval svoje stanoviská v odborne recenzovaných časopisoch a nabádal väčší počet nezávislých národných expertov a ďalších vedcov, aby sa podieľali na jeho činnosti, ako aj vylúčil účasť odborníkov, u ktorých dochádza ku konfliktu záujmov, zo všetkých úrovní postupu partnerského preskúmania; na základe odpovede úradu konštatuje, že úrad prijal niekoľko odporúčaní uvedených v revidovanom nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ([5]), najmä pokiaľ ide o zvýšenú transparentnosť a prístupnejšie oznamovanie rizík;

21. pripomína, že revidované nariadenie (ES) č. 178/2002 bude od úradu vyžadovať, aby regulačné údaje, ktoré predložili žiadatelia, aktívne sprístupňoval na uloženie, vytlačenie a prehľadávanie v elektronickom formáte; keďže úradu to umožní profitovať z rozšíreného partnerského preskúmania vedeckou obcou; pripomína, že táto požiadavka na transparentnosť je nevyhnutná pre výskum financovaný odvetvím, ale že sa nemôže použiť ako argument na odmietnutie toho, aby akademickí pracovníci využívali údaje, ktoré sa z legitímnych dôvodov uchovávajú ako dôverné, ako napríklad osobné lekárske záznamy pacientov;

Vnútorné kontroly

22. víta skutočnosť, že v roku 2018 sa vykonala kontrola vhodnosti s cieľom posúdiť, ako by mala byť v roku 2019 a počas vykazovaného obdobia revidovaná stratégia úradu proti podvodom, a že úrad nemusel zaslať úradu OLAF žiadny prípad podozrenia zo spáchania podvodu ani prijať príslušné následné kroky;

23. poznamenáva, že podľa správy Dvora audítorov vydal Útvar pre vnútorný audit audítorskú správu o riadení ľudských zdrojov a etických otázkach v úrade EFSA a úrad pripravuje zodpovedajúci akčný plán na riešenie niektorých potenciálnych oblastí na zlepšenie; vyzýva úrad, aby orgán udeľujúci absolutórium informoval o uskutočnených opatreniach;

24. vyzýva úrad, aby sa zameral na oboznamovanie verejnosti s výsledkami svojho výskumu a aby verejnosť oslovoval prostredníctvom sociálnych a iných médií;

25. pokiaľ ide o ďalšie poznámky horizontálnej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie zo 14. mája 2020 ([6]) o výkonnosti, finančnom riadení a kontrole agentúr.

([5]) Nariadenie (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. EÚ L 31, 1.2.2002, s. 1).

([6]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0121.